

Year of Publication 1901

১
অসমীয়া ভাই ।

NOT TO BE ISSUED

শ্ৰীবেণুধৰ বাজখোৱা বি, এ ।

বেচন/০ ~~অসমীয়া~~ নাথোন ।

152
AJ
LIBRARY OF THE COLLEGE LIBRARY.

অসমীয়া ভাই ।

—○○○○— Data Entered

শ্ৰীযুত বেণুধৰ ৰাজখোৱা, বি, এ,

দ্বাৰা ভাৰতীয় SK COLLEGE
LIBRARY

—○○○○— Acquisition No 14,137...

Call No. 821.452/RAJ...

গোলাঘাট বুক এজেন্সিৰ পৰা,

শ্ৰীভুবনেশ্বৰ ছৱৰাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ।

১৮২৩ শঁক

১২০১ চন

কলিকতা,

১২২ নং আমহাফ্ট ষ্ট্ৰীটত “বাধাবমণ যন্ত্ৰত”

শ্ৰীনৃত্যগোপাল চক্ৰবৰ্তীৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত ।

বেচাৰ/০ ~~১২২~~ মাথোন ।

পাতনি ।

আসাম দেশত আজিকালি কামৰ নতুন সোঁত
ববলৈ আবন্ত হৈছে। বেল-কোম্পানি, চাহ বাগিছা
এইবিলাক ঠাইত বিদেশীৰ হিঁচু-হিঁচু হৈছে। তেওঁ-
বিলাকে আসামত মাটি লৈ নানা তৰহৰ খেতি আবন্ত
কৰিছে। মাটিমাহ, সৰিয়হ আদি অসমীয়াৰ পৰা
কিনি লৈ কেঞা-বেপাৰীয়ে তাতেই দৌলতদাৰ হৈছে।
অসমীয়া বায়তক মাটিৰ খাজানাৰ সময়ত ধন ধাবে দি
ছুগুণ লাভত আঘোণ মাহত পথাৰৰ পৰাই ধানৰ ডান্দবি
কঢ়িয়োৱাই তত নেপায়। জাহাজত অসমীয়া নাই ;
বেলত অসমীয়াক চুকে-কাণে দেখিলেও ভাল ; চাহ
বাগিচাত অসমীয়া ছুটি এটি মাথোন পোৱা যায়।
দোকান-পোহাৰত অসমীয়াৰ লাজ ; ঠিকাত অসমীয়াৰ
এলাহ ; বেহা-বানিজত অসমীয়াৰ বুদ্ধি নাই—ধন নাই—
একতা নাই। লেখাপঢ়াত অসমীয়া পিছ পৰা। গবৰ্ণ-
মেণ্টৰ বিষয়-বাসনাত অসমীয়া তল-পৰা। চাৰিও-
পোনে সভ্যতাৰ চেপা-খুণ্ডাত অসমীয়াই ঠাৱৰিব
নোৱৰা হৈছে। দেশত ছলস্থল হৈছে। অসমীয়াৰ
অগ্নি-পৰীক্ষাৰ সময় উপস্থিত। আসামত নতুন কলেজ

হৈছে ; নতুন বেল বহিছে ; নতুন ডাক্তৰি স্কুল হৈছে ।
 এতিয়া অসমীয়াই শুই নেথাকি, কাৰ্য্য-দেবীৰ চৰণত
 নিজক উছৰ্গি দিব লাগে । অসমীয়াৰ এনে বিপ্লৱৰ
 সময়ত, তেওঁক কামত আগুৱাবলৈ উদগাই দিয়াই,
 এই নিচলা জাতীয় কবিতা-পুথিব যাই উদ্দেশ্য ।
 কিন্তু আমাৰ নিচিনা নিশকতীয়া মানুহে এনে গুৰুতৰ
 বিষয়ত হাত দিবলৈ যোৱাটোৱেই বিড়ম্বনা ! তথাপি
 ক্ষুদ্ৰ শক্তিতে যি পাবোঁ, এই বিষয়ে অলপ পুৰুষাৰ্থ
 কৰিবলৈ আগ বাঢ়িলোঁ । এই পুথিখনি মুঠে ১০
 দিনৰ ভিতৰত লিখি শেষ কৰা হৈছে । চৰ্কাৰি বিষ-
 য়ৰ জঞ্জাল, তাতে সংসাৰী লেঠা—কোনোমতে ঢোঁতে
 খৰ মাৰি, সৰ্বসামাধানৰ আগত যথা সন্মানেৰে পুথি-
 খনি আগ বঢ়ালোঁ । দায়-দোষ ক্ষমা কৰি যেন
 ক্ষুদ্ৰ উপহাৰ গ্ৰহণ কৰে, এনে আশা কৰিলোঁ ।

শেহৰ গান দুটি পূৰ্বে লিখা । “জোনাকী”ত এই
 দুটি ছপা হৈও গৈছে । সাৱশেহৰ গানটি, কলিকতাৰ
 “অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি-সাধিনী সভা”ৰ ৮ম বছৰৰ
 উৎসৱত গোৱা হৈছিল ।

গোলাঘাট ।

১লা জুলাই, ১৯০১ চন ।

} শ্ৰীবেণুধৰ বাজখোৱা ।

সূচী ।

১।	কাম'	১
২।	কানি	১০
৩।	এলাহ	১৩
৪।	ভেম	১৬
৫।	খিয়াল	১৯
৬।	১ম গান	২২
৭।	২য় গান	২৩

অসমীয়া ভাই ।

কাম ।

নবমৰ হেৰা মোৰ অসমীয়া ভাই,
তোমাৰ সুখৰ আৰু সেই দিন নাই ।
চোৰাঁচোন ওফন্দিছে কেনেকই ধল ।
তোমাৰ সান্দহ-খোৱা বালি গল তল ।
ইমানতে ধৰাঁ আৰু উজাই সাঁতোৰ ।
নহলে কৰ্ফাল খাই যাবা, ভাই মোৰ ।
গোবোৱা লেটাই মৰা চুৰিয়াৰ থোৰ,
গুচাই চপাই লোৱাঁ, ভেৰা ভাই মোৰ ।
পাক মাৰি গাঁথি দিয়াঁ চুৰিয়া-খোঁচনী ।
ওপৰত মেৰিওৱাঁ টঙ্গালি এখনি ।
থহোৱাঁ মূৰৰ তুমি পাগুৰি-টোপোলা ।
এছাৰি পেলাই দিয়াঁ গাৰ এঙ্গা-চোলা ।

পখালি-সাঁতোৰ মেলি নেলাগে উজ্জাব ।
 বৰ বৰ ঢউ আহি মুখত কোবাব ।
 গাত বল বান্ধি, মাতি উলাহৰ বোল,
 থিয়-সাঁতোৰেবে বলাঁ হাঁফোলা-হাঁফোল ।
 বৰ বৰ ঢউ আহি বুকুত মাৰিব ।
 বুকুৰ উছাহে ঢউ ঠেলি ঠেলি নিব ।
 ঈশ্বৰক চিন্তি ভাই বলাঁ আগুৱাই,
 চাৰিপোনে চাই-মেলি বিঘিনি গুচাই ।
 নেদেখিছা কেনেকই ফেনে ফোতাকাৰে,
 বাও-বাও-কৰে পানী বাঢ়ে ধাৰাসাবে ।
 উটি উটি আহে ফেন চপৰা-চপৰে ।
 ইটে সিটে খুণ্ডা খাই ভাগি-ছিগি পৰে ।
 চোৱাঁচোন জাঁজ-বোৰ কেনেকই ভাহে ।
 শাল, তাল, উলু, তৰা, কত কিনো আহে ।
 তাতে উঠি আহে সাপ ফেঁটা, তৰাদাহী ।
 নকৰিবা একো ভয়, যোৱাঁ তুমি সাহি ।
 শিহুবোৰে খৰ মাৰে ওপৰ ওলাই ।
 পিঠিত কৰত বান্ধি ঘঁৰিয়াল যায় ।
 ঠায়ে ঠায়ে পকনীয়া, আৰু চাকনৈয়া ।
 নকৰিবা ভয় একো আগ বাঢ়ি বৈয়া ।
 দেখিবা বঁৰলা-ডকা, চাই মেলি যাবা ।
 বাটত কতনো আৰু ডুবি পাই যাবা ।

এইখন বাকু ভাই, কিনো নই কোৱাঁ ।

—সংসাৰৰ “কাৰ্য্য-নদী,” এয়ে জানি লোৱাঁ ।

যোৱাঁ ভাই অলপতে পাবাগৈ মাজুলি ।

তোমাৰ ভয়ৰ ওৰ পৰিব সমূলি ।

চাৰিপোনে মাজুলিৰ শিল-গৰা বেৰা ।

যোৱাঁ ভাই কোনোমতে বাট এই ফেৰা ।

অলপ সাঁতুৰি গই সেই ঠাই পালে,

কি কৰিব ধলে-ঢৌৱে শিহু-ঘঁৰিয়ালে ।

কতনো দেখিবা তুমি তাত ঘৰ-বাৰী ;

সকু বৰ মজলীয়া আছে শাবী শাবী ।

চোতাল পদূলি নিকা, হাবি বন নাই ।

মানুহবোৰৰ মন মুকলি সদাই ।

মূৰত পাগুৰি দেখি নানা-বৰনীয়া,

বঙ্গা বগা হালধীয়া কলা সেউজীয়া ।

কাৰোবা ভোটোকা পাগ, কাৰো বিনন্দীয়া ।

ওখ নাম কাৰো পাগ, জোঙ্গা ঘূৰনীয়া ।

বাৰীত খাবধি আছে বিধে বিধে তাত,

পুখুৰিত মাছ আৰু ভঁৰালত ভাত ।

বাবৰি, টকউ-লাই, লহকৰী মৰা,

মৰিচা, পালেঙ্গ, কৰি, শাক দৰা দৰা ।

লফা, চুকা, মান-লাই, ধনীয়া, ঢেকুৱা,

আৰু আছে কত তাত শাক তেনেকুৱা ।

পুখুৰিত মাছবোৰে কৰে খল্-খল্—
 কান্ধুলি, লুখুৰি পাভ, বৰালি, চিতল ।
 চেঙ্গেলি, মাগুৰে পানী খলক লগায় ।
 চল্-চল্-কৰে পুঠি ডনিকনা যায় ।
 ভঁৰালত ধান ভৰা—দলকচু, শালি ;
 কতনো জাহিঙ্গা, জহা, আছে খালি খালি ।
 সান্দহঁ-পিঠাৰ বৰা আছে দাম খাই ।
 চিৰাৰ চকোৱা কত, লেখ-জোখ নাই ।
 কটাৰি-ডবুৱা ধান আছে দ'ল দ'ল—
 ফুলাম আখই তাৰে ফুটে ঠল ঠল ।
 কোমল চাউল কৰা আছে মালভোগ,
 গমিৰিৰ ওৱাহোৱা, দেখি গুচে শোগ ।
 তথাপি কোনোৱে হাত নেথাকে সাবটি ।
 কামৰ নতুন নিতে উলিয়ায় পটি ।
 কামতেই সুখ-শান্তি, কামতে জিৰণি ।
 কাম নকৰিলে পায় সিহঁতে আমনি ।
 নেথাকে কাচিতো ভেম এলাহত পৰি—
 যেনে পৰঘুমা, ফেঁচা, গেবেলা, গাহৰি ।
 সদাই কামত যেন টাকুৰিহে ঘূৰে—
 শহা, হৰিণাৰ দৰে এনি-তেনি ফুৰে ।
 কেতিয়াও কাৰো নাই গুণনি-ভাবনি ।
 “বায়ু” বিয়াধিত নাই মূৰৰ পোন্ধনি ।

নলয় কোনোৰে “জবা-কুশুম” একণ,
 “কুম্ভলীন”, “ফুলেলা”ৰ নলয় ভৰণ ।
 দেহা মন সিহঁতৰ কেনেনো আঁটিল ।
 হাত, ভৰি, গাল, মুখ, সকলোৰে মিল ।
 মাজুলিত নাই চোৰ ঠগৰ সংশয় ।
 মিছা, ফাঁকি আদি পাপ কদাপি নহয় ।
 নিজে কাম কৰি নিজে ধন ঘটি খায় ।
 আন মানুহৰ কেৰেঁ মুখলৈ নেচায় ।
 বাজহুৱা ফুলবাৰী কৰে জলমল ।
 ফুৰে শাৰীপাতি ডেকা-গাভৰুসকল ।
 নানা তৰহৰ ফুল, দেখিবলৈ ভাল—
 মাধই-মালতী আৰু গধূলি-গোপাল ।
 জাতি, জুতি, বঙ্গা জবা, বন্দুলি, বকুল—
 বাৰী জিলিকাই ফুলি আছে কত ফুল ।
 গোলাপ, পচুম আৰু সেউতী, টগৰ—
 নানা বহণৰ ফুল কৰে টৰবৰ ।
 চেনিচম্পা, বেলি, ভেঁট, কেতেকী, কাঞ্চন—
 ফুলিছে খৰিকাজাঁই নদন বদন ।
 গধূলি হলেই লোকে এৰি বন-বাৰী,
 ফুলনৌলৈ আহে কেনে ধুন-পেঁচ মাৰি ।
 গাভৰুৱে খোজ কাঢ়ি ফুৰে হালি-জালি ।
 বাঙ্গলি হাতত শোভা কৰে আম-ডালি ।

খোপাত মালতী-চাকি, জোনাকীৰ ফোঁট।
ডিম্বিত গেজেৰা আৰু সোণোৱালী কোট।
কত কিনো অলঙ্কাৰ চক্ৰমক্ কৰে—

মেলা চুলি বতাহত কেনেকই লৰে !
খোজত কঁকাল কেনে যায় ভাগি ভাগি।
মিচিকীয়া হাঁহি থাকে মুখতেই লাগি।

ডেকাবোৰে আয়মেৰে ফুৰে জুমপাতি ;
কত ধেমেলীয়া কথা পাতে হাঁহি-মাতি।
উলাহত মন কৰে উখলমাখল—
আনন্দত বুকুখনি কৰে টলবল।
মূৰত শূৱায় কেনে লাহৰি সেওঁতা।
গোঁফ দেখি কোন আছে নেচাই যাওঁতা।
হাতে হাতে একো ডালি আমৰ চেকনী।
মুখখনি জুৰি পৰে হাঁহি-বিবিঙ্গনি।

লৰাবোৰে চাৰিপোনে ফুৰে লৰিচৰি,
ছাগলী-পোৱালি যেনে ফুৰে জাপ ধৰি।
বাৰিষা নহৈত ফুৰে উটি বুৰি ফেন—
বঙ্গত ওপন্দা তেনে লৰাবোৰো যেন।
লৰোঁতেই সিহঁতে নো কত সুখ পায় ;
বতাহৰ লগে লগে উৰিবলৈ যায়।
মূৰত পাখিৰ টুপি কেনে শোভা কৰে ;
বতাহত পাখিবোৰ নাচি নাচি পৰে।

ହାତତ ବାନ୍ତଲୀ ଫୁଲ, ମୁଖତ ପେଁପାଟି —
 କତ ବାୟ, କବି ତାକେ ଇକାଟି-ସିକାଟି ।
 ଏଇବୋର ଲବା, ଡେକା, ଗାଭକବ ମେଲ,
 ଚାହି ଚାହି ବୁଟାବୋବେ ହାଁହେ ଖେଲ୍‌ଖେଲ୍ ।
 କୋମଲ ଆମନ ପାରି ଆଉଞ୍ଜି ବହିଛି ।
 ମାଞ୍ଜେ ମାଞ୍ଜେ ଏକୋବାର ଗହୀନେ କାହିଛି ।
 ବତାହବ ଛାଟି ଆହି ଗାତ ଉରି ପରେ—
 ଭବିତ ଭବିଟୋ ତୁଲି କି ଆୟମ ଧରେ !
 ଆମର ଡାଲତ ବହି ଗାନ କରେ କୁଲି ;
 ଶଲାଗେ ବୁଟାହି ତାକ “ବେଚ୍‌ବେଚ୍” ବୁଲି ।

ଫୁଲନୀ ବାବୀତ ଆକ କିନୋ ଆଛି ଶୁନା—
 ମେବାହି ଚାରିଓ କାଷେ ଏଖନି ସମୁନା ।
 ମାଞ୍ଜେ ମାଞ୍ଜେ ଆକ କତ ଆଛି ଜୋପା-ସବ ।
 ସମୁନାତ ଦେଖି କତ ଶାବୀ ପଢୁମବ ।
 ଜାକେ ଜାକେ ଭୋମୋବାହି ଉରି ଫୁରେ ତାତ,
 କାଞ୍ଜୁ କରେ ମାତି ଗୁଞ୍‌ଗୁଞ୍ ମାତ ।
 ଲତା, ଗଛ ଗୋଟିଆହି ମାଞ୍ଜେ ଜୋପା-ସବ—
 ବତାହତ ଜାଁଓବନ ଲରେ ଜବ୍-ଜବ୍ ।
 ଧୁନୀୟା ମାଧିଲତା ଆକ କୁଚି ଗଛ,
 ଦେଖିବା କୁଁରଇ-ଲତା ଲରେ ଲଚ୍-ପଚ୍ ।
 ଓଲମେ ଆକାଶୀ-ଲତା ମେବାହି-ସୋବାହି ।
 ଦେଖିବା ଡେକୀୟା-ଲତା ଆଛି ପାକ ଖାହି ।

ওভটে মানুহবোৰ, সন্ধ্যা পাৰ হ'ল ।
 টোপনি-পাৰ্টিত পৰি চকু মুদ গ'ল ।
 ফেঁচুৰে ডালত পৰি নউ মাঠোঁতেই,
 বাতিপুৰা পাৰ্টি এৰি আটায়ে উঠেই ।
 যাৰ যিটো কাম, তাক কৰিবলৈ ধৰে—
 এফেৰি এলাহ নাই গনপাৰি কৰে ।
 গাভৰুৱে হাত দিয়ে ঘৰুৱা বনত ।
 ডেকাবোৰে লাগি যায় বাজৰ কামত ।
 বুঢ়াবোৰে সংসাৰৰ দিহা-পোহা দিয়ে ।
 লৰাবোৰে বং পায় বনত ধৰিয়ে ।
 বাতিপুৰা গাভৰুৱে কত বন কৰে :—
 এজনীয়ে হেঁপাহৰ তাঁতখন তৰে ।
 এজনীয়ে সাৰ্বেগই চোতাল পদূলি ;
 মজিয়া মোছেহি, মেলি পদুমী আঙ্গুলি ।
 কোন্ সিটী—কোনে ধৰে আখলৰ চক ?
 —লয়লাসে যায় মোৰ বান্ধনী গাভৰু ।
 কান্ধত নাঙ্গল লই যায় কত ডেকা,
 জুমুঠিৰে উলিয়াই চেৰেপাৰ সেকা ।
 আগত এহালি গৰু, পাছত হালোৱা—
 হাতত এছাৰি ডালি মুঠি মাৰি লোৱা ।
 খিল্ খিল্ হাঁহি যায় কোন্ ধেমেলীয়া ?
 জুমপাতি গৰু খেদে ল'ৰা গৰখীয়া ।

বঙ্গত খেদি লৈ যায় 'লব ধব' বুলি
 গৰুৰ খুৰাত উৰে মুঠি মুঠি ধূলি
 লৰাবোৰে জাঁত-জাঁত নাম গাই যায় ।
 কোনোৱে বা ঠেও ধৰি পেঁপাটোকে বায় ।
 বুঢ়াই নেথাকে বহি এনি-তেনি যায় ।
 বাৰীৰ জেওৰা দিয়ে, শাকনী নিৰায় ।
 কোনো জনে পথাৰত আলি দিয়েগই ।
 হাতত কোনোৱে বহে কাঠি-কামি লই ।

ঠায়ে ঠায়ে দেখি কত চিকুন গাভৰু—
 --টপাৰ আঙ্গুলিবোৰ, হাত সৰু সৰু ।
 হাতত ছুডালি পোন মিহি শলা লয় ।
 বঙ্গা, বগা, উল লই কত কিনো বয় ।
 লোহোৰা ডেকাৰ গাত চোকা তেজধাৰ ।
 পেঁচ ধৰি আয়মেৰে কৰে সাজ-পাৰ ।
 ধেনু, কাঁৰ লই যায় মৃগয়া-যতন—
 তেজী ঘোঁৰা উঠি ফুৰে ডেকা কোনোজন ।
 ল'বাই হাতত লয় মেলি পুথি-পাঁজি ।
 ল'বাবোৰ খোৱা যেন পুতলাহে সাজি ।
 লবাই একনি ওঁঠ কেনেকই পঢ়ে ।
 চাই থাকিলেই আহা মন-প্ৰাণ হৰে !
 বুঢ়াটি দেখাত যেন পকা থেকেৰাহে !
 চিন্তা কৰি কত কিনো লিখে একেৰাহে ।

দেশৰ উন্নতি কৰা বুঢ়াৰ ভাবনি—

তিবোতাৰ হিত আৰু ল'ৰাৰ শিকনি।

কেনেনো সুন্দৰ এই নগৰ মাজুলি।

ঠেলি নিয়াঁ চউ, ভাই, দুই বাছ তুলি—

তুমিও পাবাগৈ এই ৰূপহ নগৰী,

যোৱাঁ অসমীয়া ভাই আশঙ্কা নকৰি।

কানি।

হেৰা অসমীয়া, বাগি এৰি দিয়াঁ,

নকৰিবা কানি-পান।

ভাই চোৱাঁচোন, ভাৰতত কোন,

নিচলা তোমাৰ মান।

সকলোৱে আজি, মেলে পুথি-পাঁজি,

তুমিহে পিছত পৰা।

সভ্য জগতত, আটাই আগত,

তুমিহে নিচেই ল'ৰা।

যত নো দেখিছা, চোকা চোকা জিবা,

তুমি হে অকল লেবা।

কানি-বাগি শনি, তাৰ ফুচলনি,
নুশুনা কুটুম মোৰ।
উঠি কাম কৰা, — উপদেশ ধৰা —
বুকত সাহৰ জৰী।
বাউসিত বল, লোৰা বুদ্ধি-কল,
মূৰত দয়ালু হৰি।

এলাহ।

হেৰা ভাই অসমীয়া, এলাহৰ টান শিয়া,
জুৰিলে তোমাৰ দেহা, মন।
চাৰিপোনে চোৰা জুমি, নহলে পাছত তুমি,
বিচাৰি নেপাবা খুদুকণ।
দেখিলে ওপজে বেথা — এলাহৰ লাগি এঠা,
পাখিবোৰ হল জেপেটীয়া।
চকু মেলি চোৰা ভাই, অলপতে হব হায়,
উৰিবৰ শক্তি নাইকিয়া।
আৰু নো কিহৰ গপ, মেৰালে নিকপুকপ,
গাত ছাতি বঘুমলা গছ।

মানি লোৱা কথা মোৰ, পৰিব তোমাৰ ওৰ,
 পৃথিবীত নেথাকিব সঁচ ।
 দেখিছা চাৰিওপোনে, বেৰি আছে ধনে-সোণে,
 বিদেশীয়ে বান্ধিছে টুপলি ।
 কৰা কথালই কাণ, তুমিও অলপমান,
 লোৱাচোন যি পাৰা বুটলি ।
 সংসাৰৰ হাট ভাই, বেহাবলৈ বিত নাই,
 নেথাকিবা শুই পাটি পাৰি ।
 শুদা হাতে কিনিবলৈ, যদি তুমি যোৱা তলৈ,
 পোহাৰীয়ে দিব ছকি মাৰি ।
 খুজিলে হাটত ভাই, একো পাবলই নাই,
 অউ-টেঙ্গা, ঢেকীয়া, খুতৰা ।
 ভোকত মনটো জঁয়, পেট কঁকলীয়া হয়,
 তেও কেৱেঁ নলয় বতৰা ।
 গাটো ৰাইজাই কৰে, হামি-হেঁকটিয়ে ধৰে,
 উলটি চাওঁতা কেওঁ নাই ।
 সংসাৰৰ লীলা ভাই, এই বেলি লোৱা চাই,
 বুজি লোৱা কথা ফঁহিয়াই ।
 এৰা ফটাকথা-ঘুম, কলা-ঘুমটিৰ উম,
 খহাই পেলোৱা জাপজুপ ।
 নহলে ভাইটি হেৰা, হবাগই ব-ছেৰা,
 এই কথা জানিবা ধুকপ ।

এতিয়াই কি বিলাই, চোৰাচোন হেৰা ভাই,
ছাল-বাকলিৰে গাটোচকা ।

ঘৰৰ ভাগিল বেৰ, কেচুবোৰ কেৰমেৰ,
কেচুমটা চমকা চমকা ।

কুম্ভেলুকাৰ লাক, মেঘ-দেখা চাল আৰু,
এনে দশা এতিয়াই ভাই ।

কওঁ মই আজি ন-দি, এলাহ নেৰিবা যদি,
কোনে চাব তোমাৰ বিলাই !

উচন পৰিব ভেঁটি, নেথাকিব খুদ এটি,
ভেঁটিত গজিব তিতা-লাও ।

শুনিব মানুহে তাত, ফেৰুৱাৰ বৰ মাত,
ফেঁচা আৰু হুচুৰ আৰাও ।

কোদো বৰলৰ চাক, শিয়ালৰ জাক জাক,
কুকুৰ-নেচীয়া বাঘ-পাল,

পাতিব ভেঁটিত বহা, জিনাৰ, হলউ, শহা,
গেৰেলা, মেচেকা, জহামাল ।

মলুৱা বান্দৰে হায়, বোন্দা-ঘোঙ্গে লব ঠাই—
ভেঁটিৰ নুমাৰ চিন-ছাব ।

এতেকতে ভাইহঁত, নেথাকিবা এলাহত,
এৰি দিয়ঁ সোৰোপালি ভাব ।

ভেম ।

ভাই অসমীয়া, ভেম এৰি দিয়াঁ,
উঠি-পৰি তুমি কামত ধৰাঁ ।

আগৰ সময়, পালে জানা লয়—
উন্নতিৰ তুমি লগত লৰাঁ ।

মিছা যহ এৰাঁ, গেলা-গপ ফেৰা,
বঙ্গা থঙ্গা আৰু তামূলী-পিৰা ।

উঠি লব ধৰাঁ, মন ওখ কৰাঁ—
কিয়নো এনেই লাগা ঠিহিৰা ।

চক-লগা গাক, মেৰ-চৰা আৰু,
এৰি পেলাবৰ বতৰ হল ।

নহলে সঁচাই, উটি যাবা ভাই,
নোৱাৰাঁ ৰাখিব পানীৰ ধল ।

চোৱাঁ কল্-কল্, উন্নতিৰ ধল,
ফেনে ফোতাকাৰে আহিছে সেয়া ।

নাওখনি যায়, উঠাঁ গিৰিসাই,
ভেম পাতি ৰই থকাটো বেয়া ।

কৰাঁ খব-পোচ, কিয় খোৱা কোঁচ,
বেগাই নাওত পেলোৱাঁ ভৰি ।

ওফন্দিছে ধল, কবি টলবল—
 বলেই তোমাক নিব মুচৰি ।
 এতেকতে ভাই, দিয়ঁা অঁতৰাই,
 গাব পৰা তুমি গেঠেলা ভেম ।
 লোৱঁা বণ-ঢাল, চোকা তৰোৱাল,
 নেথাকিবা আৰু ধৰি গেৰেম ।
 এৰি থই বৈয়ঁা, জাপি সৰুদৈয়া,
 মুগা চুৰিয়াৰ ভোটোৰা ফেৰ ।
 লোৱা বেগী জাঠি, বৈয়া বুকু ডাঠি,
 দিয়ঁা কঁকালত টঙ্গালি-মেৰ ।
 ফিতাহি নকৰঁা, এৰঁা পাটিচৰা,
 আৰু চক্ৰলগা লোধোমা গাৰু ।
 একো নেথাকিব, লোকে কাঢ়ি নিব,
 বণত নহবা যদি জিকাক ।
 খহোৱঁা নকৰি, অলপো গহৰি,
 লিহিৰি সউকা হাতৰ পৰা ।
 যুঁজলই ভাই, বলাঁ আণ্ডুৱাই,
 ভলুকা-টোকোণ জোকাৰি লৰঁা ।
 নাহিবাহে হটি— পেলোৱঁা হাঁচটি,
 খহোৱঁা মূৰৰ লাহৰি পাগ ।
 বীৰ-সাজ লই, যুঁজা ভালকই,
 হোৱঁা ভাই তুমি বণত আগ ।

খিয়াল ।

হেৰা হেৰা অসমীয়া, কথালই কাণ দিয়াঁ,

খিয়ালৰ কেঁৰা চকু পেলোৱাঁ উঘালি ।

আপোনাৰ ভাই বুলি, একেলগে মিলি-জুলি,

মৰমেৰে স্বজাতিক ধৰাঁ আকোৱালি ।

দেখিছা তোমাৰ ভাই, দুৰ্দশাৰ সীমা নাই,

তথাপি কিয়নো তুমি নোলোৱা বুজনি ।

লাগিল তোমাৰ গাত, লেতেৰা শনিৰ হাত,

কৰাঁ তাক জাৰি-ফুকি খেদাই দূৰণি ।

আপোন-পেটীয়া হই, কিয় থাকা এনেকই,

খিয়ালৰ উঁহা-চকু মেলা টল্টল ।

স্বজাতি হিংসিলে ভাই, নিজবো কলাণ নাই,

পাব নাশ আপোনাৰো জ্ঞান বুদ্ধি বল ।

লোকক কৰি খিয়াল, চিন্তা আপোনাৰ ভাল—

এনেকুৱা নীচ তুমি কেনেকই হলা !

বীৰ-পুৰুষৰ দৰে, গমহ-গমহ কৰে,

উন্নতিৰ বাটে ভাই খোজ ধৰি বলাঁ ।

লই সৰিয়হ-ছাটি, বিহলঙ্গনীৰ অঁটি,

অঁতৰোৱাঁ গাৰপৰা খিয়াল-পিশাঁচ ।

ভাস্কি ভোট- জলকীয়া, চকুত মোহাৰি দিয়ঁ,
গাত দিয়ঁ চোৰাতৰ সেৰা-পতা সাঁচ ।

খিয়াল ছটাহ-যুত, অধম ডলুৱা ভুত,
কত মানুহক কৰে খাই নাইকিয়া ।

নিদিবা ভুতক ঠাই, কোনো মতে আঁতৰাই,
দূৰ হাবিলই তাক পঠিয়াই দিয়ঁ ।

তাৰ ঠাই খাল, বিল, পৰ্বতৰ বৰ শিল,
দলনি, পিতনি, জান, মৰিশালি, জুৰি,

মৰি-নই, এৰা-ঘৰ, বৰ গুহা পৰ্বতৰ,
এঠা-বৰ, জৰী আৰু আঁহতৰ গুৰি ।

দিয়ঁ লগ একৰাই, তুমি তাক পঠিয়াই—
ভুতৰ বাজ্যৰ বাজ মানুহ-সমাজ ।

লগত থাকিব যাব, খুলি খুলি খাব তাৰ,
সোমাই বুকত-থকা আমঠুৰ মাজ ।

সকলোৱে মিলি-জুলি, হেলাৰঙ্গে বাট বুলি,
উন্নতিৰ পোনে ভাই হাঁহি হাঁহি বৈয়ঁ ।

স্বদেশৰ চিন্তি হিত, কাম কৰঁ নিত নিত,
নববা মিছাতে তুমি খিয়ালৰ খৈয়া ।

সকলোৰে হিত সাধি, খিয়ালৰ হাক বাধি,
কৰম-খলীত আগ হোৱঁ অসমীয়া ।

ইটে সিটে হাত ধৰি, বলঁ হঁহা-মতা কৰি—
খিয়ালৰ কিয় ভাই হোৱা বহটীয়া ।

অকলে নোৱাৰা যাব, ভৰিটি পিচল খাব,
 কৰম-খলীৰ বাট জেকা জেলুকীয়া ।
 পৰিয়াল বঙ্গহক, স্বজাতিৰ মানুহক,
 কৰি লোৱাঁ ভাই তুমি বাট-লগৰীয়া ।
 কৰম-যজ্ঞত লাগে, কত বস্তু ভাগেভাগে,
 কুশ, তিল আৰু ফুল কতনো দুৰ্বি—
 কাপোৰৰ নাই ওৰ, পঞ্চামৃত কতবোৰ,
 আৰুই চাউল আৰু কত আগ-খৰি ।
 অকলে তোমাৰ ভাই, কৰিবৰ শক্তি নাই,
 এই পাঁচি দিহা-পোহা কৰম-যজ্ঞৰ ।
 ই কথাটি জানি লই, স্বজাতিৰে মিল হই,
 মাতি আনি লোৱাঁ তুমি সহায় লগৰ ।
 হেৰা হেৰা ভাই মোৰ, গুণি চাই কথাবোৰ,
 পেলোৱাঁ মনৰপৰা খিয়াল গুচাই ।
 আনেৰে মিতালি পাতি, লগে-ভাগে হাঁহি-মাতি,
 উন্নতিৰ বাটে বৈয়াঁ অসমীয়া ভাই ।

১ম গান ।

বাগিনী অহং—তাল একতাল ।

উঠা একে চিপে অসমীয়া ভাই,
বান্ধা কঁকালত টঙ্গালি অঁটি ।
লোৰা বীৰ-সাজ, দিয়ঁ দলিয়াই,
কেঁচুৱা লবাৰ ঘাগৰি-গাতি ॥

বগ-ধজা ধৰি বলাঁ আগুৱাই,
তেজাল খোজত কঁপোক মাটি ।
জানি লোৰা, ভাই, এৰিবৰ হল
গুণা-খনিয়াৰ লাহৰি ছাটি ॥

উঠি কাম কৰা, এৰি দিয়ঁ তুমি
জুহাল-গুৰিব কলাঘুমটি ।
ইমানতে, ভাই, চোৱা চকু মেলি,
কানি-ধোঁৱাখোৱা পেলোৱা কাটি ॥

সুৰ্ৰি তোমাৰ এনুৰা বিলাই,
যাব খোজে হয় বুকু যে ফাটি ।
পেলোৱাঁ এছাৰ মাৰি সবপালি ।
নেথাকিবা আৰু হাত সাৰুটি ॥

সকলোৱে কাম কৰাঁ একমনে,
পুৰাব তেতিয়া দুখৰ বাতি ।
নহলে নিশ্চয় অভিধান মেলি,
নেপাবা আৰু 'অসমীয়া জাতি' ॥

২য় গান ।

বাগিনী ঝিঝিট্--তাল একতাল ।

আহাঁ আজি আমি আনন্দ-মনে,
দুখনী 'আসাম' মাতৃ-চৰণে,
প্ৰণিপাত কৰি একান্ত মনে,
ধন্য কৰোঁ এই জীৱন ।

সকলোৱে আমি একেলগে মিলি,
খিয়লাখিয়লি পাহৰোঁ মমূলি,
হৃদয়ৰ পৰা পেলাওঁ উভালি,
কাঁইটীয়া হিংসাৰ বন ।

সাহব জৰীৰে মেবোৱাঁ হৃদয়,
বলা আগুৱাওঁ, নাই একো ভয়,
কুৰি ই শতিকা কাৰ্য্যৰ সময়,
নেথাকিবা হৈ অচেতন ।

নকৰিবা ভয় দেখি বণ-ঠাই,
গুচোৱাঁ ছুৰ্ণাম, গুচোৱাঁ বিলাই,
পৰম ঈশ্বৰ আমাৰ সহায়,
কিয় তুমি চিন্তা-মগন ॥

8